

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo pysyi tammi-maaliskuussa likimain edellisvuoden tasolla noin kolmessa miljardissa. Alan yritykset odottavat lähikuukausien suhdanetilanteen hieman heikkenevän. Kemianteollisuus vaikuttaa osana vientiteollisuutta merkittävästi Suomen talouteen, sillä ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Alkuvuoden liikevaihto vielä nousussa

Kemianteollisuuden liikevaihdon kasvu vaimeni vuoden 2018 lopussa, mutta kasvoi vielä alkuvuonna indeksin mukaan 6,5 %. Koko tehdasteollisuuden liikevaihto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 4,5 %.

Kemianteollisuuden liikevaihto seuraa yleensä raakaöljyn hintakehitystä. Tammi-maaliskuussa 2019 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 63 dollaria barreilta, mikä on noin 5 % vuoden takaista alempi taso. Öljyn hinta vaihtelee voimakkaasti kysynnän, tarjonnan ja varastotasojen mukaan. Öljytuottajamaiden taloudellisella ja poliittisella tilanteella on myös vaikutus öljytuotteiden hintoihin. Tällä hetkellä tynnyrin hinta on noin 66 dollaria.

Viennin kasvu on taittunut

Kemianteollisuuden vienti oli tammi-maaliskuussa lähes edellisvuoden tasolla. Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli Tullin ulkomaankauppatilastojen mukaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 3,04 miljardia eli 0,4 % vähemmän kuin edellisvuonna. Kemianteollisuuden osuus koko tavaraviennin arvosta oli vuoden alussa 18,6 %.

Öljytuotteiden viennissä pientä kasvua - peruskemian viennissä laskua

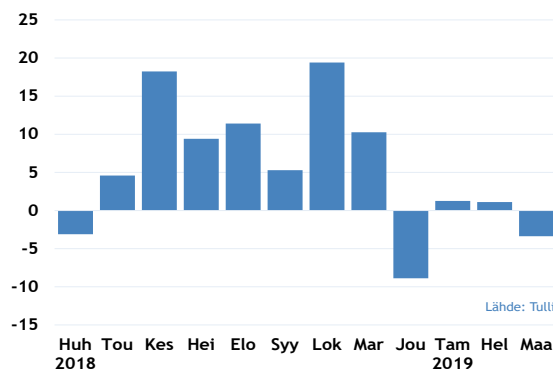
Öljytuotteiden viennin arvo kohosi tammi-maaliskuussa noin 2 % vuoden takaisesta. Vientimäärät laskivat noin prosentin verran, mutta samaan aikaan vientihinnat kohosivat. Öljytuotteiden osuus on noin 40 % kemianteollisuuden viennistä ja 8 % Suomen koko tavaraviennistä.

Peruskemian tuotteiden viennin arvo supistui ensimmäisellä neljänneksellä 1 % vuoden takaisesta. Peruskemian osuus koko kemianteollisuuden viennistä on noin 30 %.

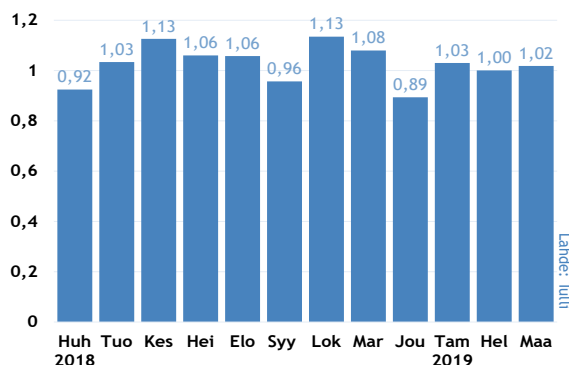
Lääkeviennin arvo väheni tammi-maaliskuussa 7 %, kun taas kumi- ja muovituotteiden viennin arvo kasvoi vuoden alussa 2 %.

12,3 mrd.
Kemianteollisuuden
tavaravienti 2018

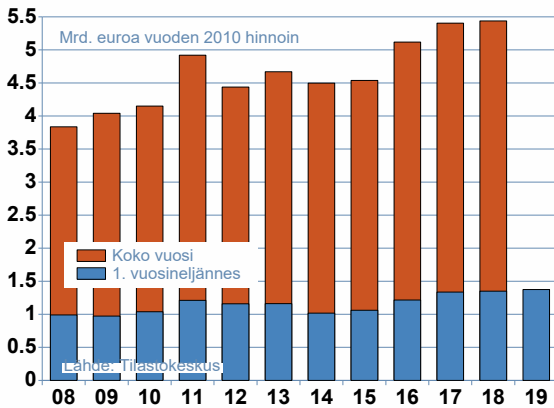
Kemianteollisuuden tavaraviennin vuosimuutos, %

Kemianteollisuuden tavaravienti, mrd. euroa

Kemianteollisuuden arvonlisäys

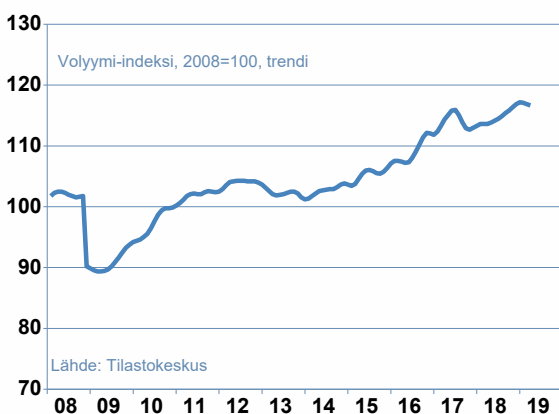
Kemianteollisuuden arvonlisäys nousussa

Kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä 1,9 % vuoden takaisesta. Arvonlisäys koostuu pääosin työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Tuotannon ennakoitaan kasvavan vuonna 2019

Kemianteollisuuden tuotantomäärät suurenevät volyymin indeksin mukaan tammi-maaliskuussa lähes 2 % vuoden takaiseen verrattuna. EK:n Suhdannebarometrivastaajat arvioivat alan tuotannon lisääntyvän kesän aikana ja ETLA ennustaa kemianteollisuuden tuotannon kasvavan tänä vuonna noin 3 %.

Kemianteollisuuden tuotanto volyyymi-indeksin mukaan

Peruskemian tuottajahinnat kohosivat

Peruskemian hintojen nousu on vaimentunut, mutta alan tuottajahinnat kohosivat tammi-huhtikuussa silti 2 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Sekä lääkkeiden että kumi- ja muovituotteiden hinnat nousivat vuoden 2019 alkukuukausina noin 0,5 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Suhdantetilanne normaalia parempi - alan suhdannenäkymät laskussa

Kemianteollisuuden yritysten arviot tämänhetkisestä suhdantetilanteesta olivat toukokuussa julkistetussa Suhdannebarometrissa tavanomaista suotuisimmat. Suhdantetilannetta kuvaava saldoluku oli 15.

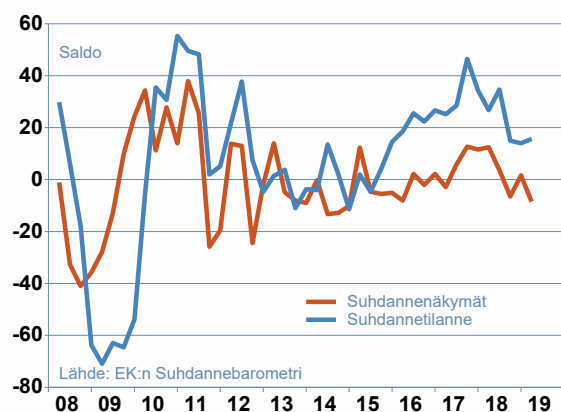
Suhdannenäkymät ovat tummentuneet hieman kevään aikana. Lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku oli viimeisessä tiedustelussa -8, kun tammikuuisessa tiedustelussa saldoluku oli -1.

Tilauksien tilanne vähän tavanomaista heikompi

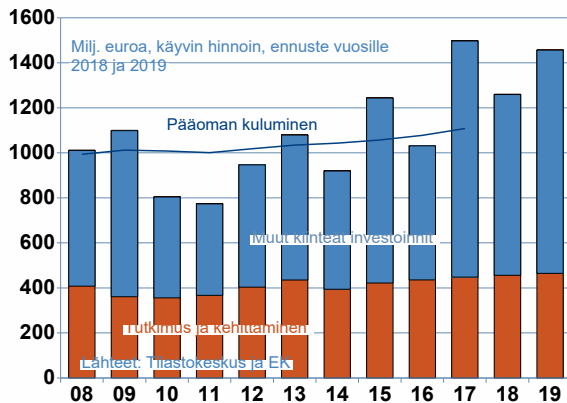
Suhdannekyselyvastaajat arvioivat tilauskirjojen pysyneen normaalia ohuempina kevään aikana. Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat laskeneet ja huhtikuussa kapasiteetti oli täyskäytössä 75 %:lla kemianteollisuudesta.

Heikko kysyntä oli yleisin tuotannon laajentamisen este 33 %:n osuudellaan. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 8 %:lla vastaajista ja kapasiteettipula oli ongelmalla 3 %:lla yrityksistä.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden investoinnit

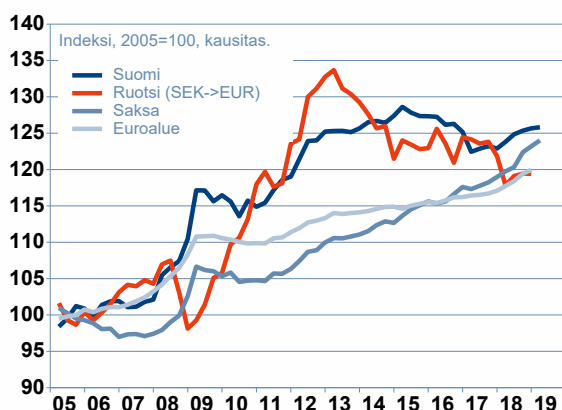
Investointiodotukset hyvällä tasolla

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n syksyllä 2018 tekemässä investointitiedustelussa alan yritykset arvioivat investointien laskevan hieman alemmalle tasolle vuonna 2018, mutta vauhdittuvan selvästi uudelleen vuonna 2019.

Osaaminen ja innovointi ovat alalle ominaista, sillä investoinneista huomattava osa, yli 400 miljoonaa euroa, liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Kemianteollisuus on jo pitkän ajan investoinut noin miljardin vuodessa Suomeen ja ala on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa.

Nimelliset yksikkötyökustannukset, koko talous

Ansiot kahden prosentin nousussa

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot kohosivat ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä 2,1 % vuoden 2018 vastaavasta neljänneksestä. Koko teollisuudessa palkansaajien ansiot nousivat samaan aikaan myös 2,1 % ja kaikkien palkansaajien nimellisansiot kohosivat 2,5 %.

Kemianteollisuuden henkilöstön määrä lisääntyi EK:n Suhdannebarometrin mukaan hivenen alkuvuoden 2019 aikana. Työvoiman määrän ennakoidaan pysyvän kausivaihtelu huomioon ottaen ennallaan kesäkuukausina.

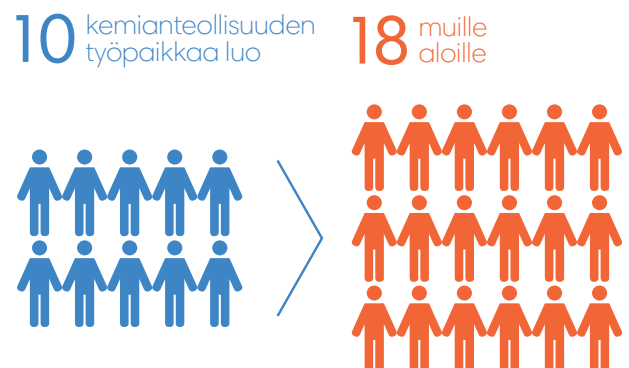
Huoli kustannuskilpailukyvästä

Hallitusohjelman 75 prosentin työllisyystavoitteen saavuttaminen edellyttää kemianteollisuuden osalta kustannuskilpailukyyn turvaamista suhteessa keskeisiin kilpailijamaihin. Kustannustaso näyttää kuitenkin olevan nousussa ja työrauha-asioiden uupuminen hallitusohjelmasta on pettymys.

Hallitusohjelma tunnustaa viennin merkityksen kotimaisen kysynnän ja työllisyyden kestäväälle kasvulle. Sen tavoitteena on myös reaalisin kilpailukyyn ja kustannuskilpailukyyn turvaaminen, päätöksenteon vakaus ja ennakoitavuus. Kemianteollisuuden näkökulmasta tämän hallitusohjelmakirjauksen toteutuminen on olennaisen tärkeä.

Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo 1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suoraan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

Vaimenevaa talouskasvua

Maailmantalouden kasvu on hiipumassa ja kauppasodan uhka on voimistunut. Yhdysvaltojen talouskasvu jatkunee kuluvana vuonna kaikesta huolimatta melko hyvänä, mutta euroalueen talousnäköymät ovat tummentuneet viime kuukausina edelleen.

Ennakkotietojen mukaan Suomen BKT kasvoi viime vuonna 2,3 %. Yksityisen kulutuksen arvioidaan pysyvän vuonna 2019 vakaana ja vientikysyntäkin tukee yhä kasvua. Investoinnit ovat lähivuosina vaihteelliset, ja samoin myös BKT:n nousun ennustetaan olevan hidastumassa.

EU:n peruskemian tuotanto vuoden takaisissa lukemissa - tuotannon odotetaan lisääntyvän

Euroopan peruskemianteollisuuden tuotanto oli vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä samalla tasolla kuin vuoden 2018 alussa. Lääkkeiden valmistuksen tuotantomäärät olivat 6,5 % vuoden takaisista suuremmat. Kumi- ja muovituotteiden valmistuksen tuotanto kasvoi aavistuksen verran. Öljynjalostuksen tuotantomäärät supistuivat vuoden takaiseen verrattuna noin 2 %.

EU:n peruskemian luottamusindikaattori vahvistui hie-man toukokuussa. Yrityksien tilauskirjat ovat normaalia ohuempia, mutta tuotannon ennakoitaan lisääntyvän lähikuukausina.

Keskeiset ennusteluvut Valtiovarainministeriö (huhtikuu 2019)

Vuosimuutos tai taso, %	2018	2019**	2020**
Euroalueen BKT	1,8	1,1	1,5
Suomen BKT	2,3	1,7	1,4
Vienti, määrä	1,5	3,2	2,9
Investoinnit	3,2	0,5	0,8
Yksityinen kulutus	1,4	1,8	1,6
Kuluttajahinnat	1,1	1,2	1,5
Työttömyysaste, %	7,4	6,3	6,1

Tulevaisuus on hiilineutraalissa kemianteollisuudessa

Kemianteollisuus asetti tammikuussa 2019 itselleen kovan tavoitteen: alan hiilineutraalisuus Suomessa vuoteen 2045 mennessä. Hiilineutraalisuuteen pyritään sekä hiilijalan-jälkeä pienentämällä että hiilikädenjälkeä kasvattamalla. Tässä uusilla raaka-aineilla, teknologioilla ja kiertotalou-della on merkittävä rooli.

Gaia Consulting Oy:n tammikuussa julkaiseman maa-vertailun mukaan Suomi ja suomalainen vientiteollisuus ovat jo nyt maailman kärkeä ympäristöindikaattoreiden maavertailussa.

Kemia - osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja lakiteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 4.6.2019 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus